

pium est externum & ejusmodi, ut nihil conferat is qui agit & patitur. Abesse igitur debet omnis consensus agentis, ut quum Cassandra filia Priami ab hostibus per vim crinibus trahitur è templo, Æneid. 2.

IO Actio invita per ignorantiam est, quæ prodit ab ignorantia singularum actionis circumstantiarum, quibus patefactis, sequitur pœnitentia.

SCHOL. Hujus actionis causa est ipsa ἀγνοια, id est, ignorantia. Distinguunt Ethici inter has phrases: per ignorantiam agere, & ignorantem agere. Omnis qui per ignorantiam agit, agit etiam ignorans, sed non vicissim. Quum dico, per ignorantiam, ignorantia est causa principalis actionis, ut si quis canem percussurus percutiat patrem suum. Ignorans verò agit, quando præter ignorantiam alia accedit actionis causa, ut quum quis ebrius aliquem interficit, & nescit se hoc agere, ibi ebrietas causa est actionis, non ignorantia; siquidem ebrietas mentis vim ita labefactavit & quasi extinxit. Nec tamen omnis ignorantia facit actionem invitam, sed duntaxat ea, quæ dicitur ignorantia facti, & Græcis dicitur τῶν κατ' ἐπιτα, quatenus scilicet eam sequitur pœnitudo cognitæ circumstantiis; quod si pœnitentia non sequitur, actio judicatur quasi spontanea, veluti si quis canem percussurus feriat novercam, & dicat: ne sic quidem malè; hîc quia deprehenso errore non sequitur dolor, non est invita percussio novercæ, quamvis sit involuntaria. Aliud enim voluit quam evenit, nec tamen contra voluntatem evenit, quia tantummodò præter voluntatem. Deinde est etiam ignorantia quæ dicitur juris, & Græcis τῆ κατ' ὄλη, quando quis ignorat id quod scire debebat; & hæc ignorantia quia affectata est & voluntaria (omnes enim debemus scire quid honestum, quid inhonestum) non facit invitam actionem, ideoque non meretur veniam,

II Actio